

Estudis sobre una malaltia degenerativa

La incidència de l'esclerosi múltiple

Segons dades recents, l'esclerosi múltiple podria afectar unes 30.000 persones a tot l'estat espanyol. Es tracta d'una malaltia neurològica degenerativa contra la qual només existeixen tractaments pal·liatius.

Lesclerosi múltiple, malaltia que afecta el sistema nerviós central, amb manifestacions en l'ésser humà que poden anar d'una simple parestèsia (formigueig) a una paràlisi total, sembla tenir una alta incidència a l'àrea mediterrània, contràriament al que es pensava fa uns anys.

Segons càlculs dels especialistes que treballen el pla de la Comunitat Econòmica Europea (CEE) anomenat Acció Concertada Europea, el nombre de malalts d'esclerosi múltiple podria arribar als 30.000 a tot l'estat espanyol. Aquests treballs, que des de fa uns anys es porten a terme a Vélez Màlaga i Vic (Osona), han fet palesa una prevalença de 40 a 50 malalts per cada 100.000 habitants (49 en el cas de Vic) i han permès d'establir un nou mapa d'aquesta malaltia, i de tenir en compte el gran nombre de casos benignes que fins ara no eren diagnosticats.

L'esclerosi múltiple és una malaltia caracteritzada per la pèrdua de les capes de mielina —substància blanca que envolta els conductes nerviosos i que ajuda a la transmissió de l'impuls nerviós— principalment als tractes motors, però també sensorials. “La pèrdua de mielina acostuma a ser uniforme. Aquest fenomen dona origen a les anomenades plaques, que dificulten la propagació de l'impuls nerviós, cosa que provoca una colla de trastorns que presentaran una simptomatologia especial segons la zona afectada” —comenta el doctor Enric Bufill Soler, neuròleg de l'Hospital General de Vic—.

Entre aquests símptomes destaquen: debilitat dels membres, disminució del control dels esfínters, atàxies (manca de coordinació de moviments), parestèsies, paràlisi facial i dels membres, rodaments de cap, trastorns visuals i, en els casos més greus —si bé amb no gaire frequen-

com més jove es la persona afectada, millor és l'evolució de la malaltia. El mateix passa quan els símptomes són sensitius i no motors”. En el cas dels malalts estudiats a la comarca de Vic el 80% dels pacients presenten formes lleus o moderades, cosa que els permet

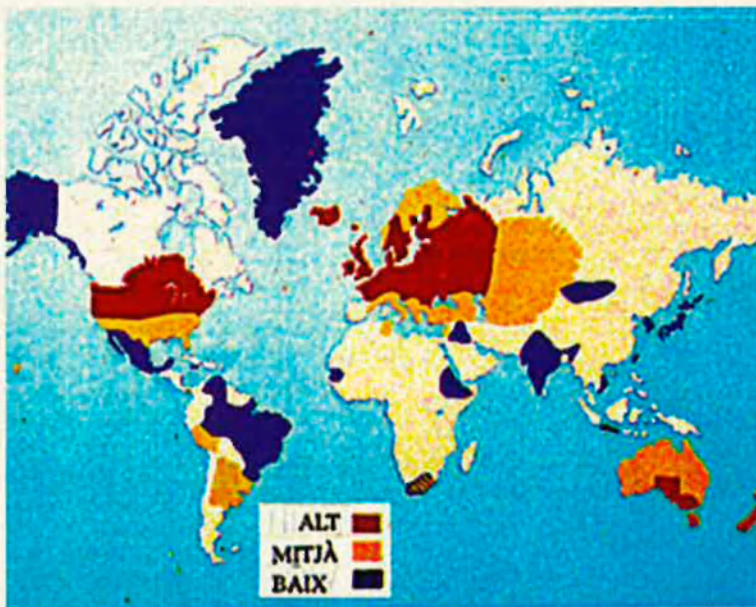
de fer una vida quasi normal. Al cap de 10 anys o més d'evolució de la malaltia, els casos greus arriben al 40%. La mitjana de vida d'aquestes persones és la mateixa de les persones sanes.

Encara que les causes que generen esclerosi múltiple siguin desconegudes, els estudis epidemiològics han permès d'establir diverses hipòtesis. Una d'elles assenyala la possibilitat que, tot i no tractar-se d'una malaltia hereditària, sembla que hi hagi algun tipus de predisposició genètica a adquirir-la.

Per la seva banda, el doctor Geoffrey Dean, director emèrit d'investigació mèdico-social d'Irlanda i una de les

autoritats en aquesta malaltia, opina que “sense negar la importància dels factors genètics és imprescindible la presència d'un factor ambiental, encara desconegut, perquè es desenvolupi la malaltia”. En aquest punt el doctor Dean assenyala la notable diferència que hi ha quant a la prevalença de l'esclerosi múltiple en dues illes tan properes com Sicília i Malta.

“Sembla que es demostra que algunes ètnies —africanes, asiàtiques i àrabs—, quan emigren, d'adults, a països amb una alta incidència d'esclerosi múltiple, no desenvolupen la malaltia, però sí que

Incidència de l'esclerosi múltiple al món.

ARXIU

cia—, fins i tot trastorns intel·lectuals.

En la majoria dels casos aquesta simptomatologia es presenta a brots esporàdics que apareixen i desapareixen i que poden deixar seqüeles o no. En altres casos, no tan freqüents, les diverses manifestacions d'aquesta malaltia es presenten progressivament i les seves seqüeles són cumulatives i irreversibles.

Segons els especialistes “el curs de l'esclerosi múltiple pot durar des d'uns pocs anys a decennis i l'estadi final pot arribar a ser que la persona afectada es vegi obligada a quedar-se al llit, amb les característiques típiques d'una paraplegia atàxica. No obstant això, sembla que

Per a més informació:

L Associació d'Esclerosi Múltiple és d'àmbit estatal, amb seu central a Barcelona:
Entença, 96, entresol 3a.
08015 BARCELONA
Tel. (93) 423 05 81

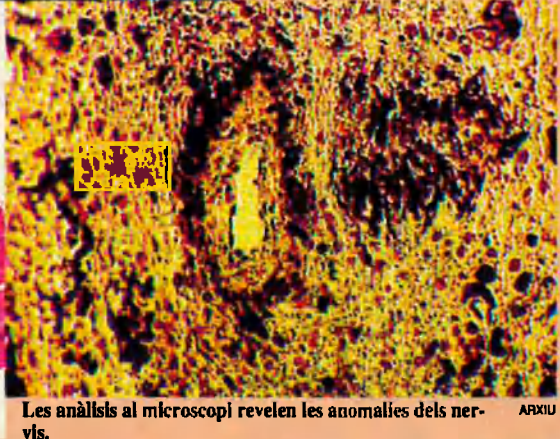
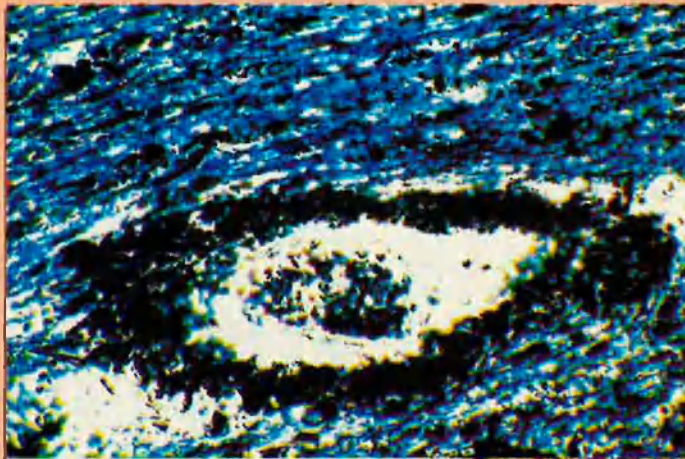
Altres delegacions als Països Catalans:

Banyeres de Mariola (Alcoià).
Calvari, 6.
03450 BANYERES
Tel. (965) 56 66 33

Barcelona.
Calaf, 19, pral 2a.
08021 BARCELONA
Tel. (93) 4269315

Girona.
Juli Garreta, 9, 4rt.
17002 GIRONA
Tel. (972) 221920

Lleida.
Hospital Creu Roja. Balmes, 4.
25006 LLEIDA
Tel. (973) 267011

Les anàlisis al microscopi revelen les anomalies dels nervis.

ARXIU

la poden desenvolupar els seus fills o ells mateixos, si han emigrat abans dels 15 anys. Això tindria a veure amb una possible actuació del factor ambiental desencadenat durant la infància i adolescència", comenta el doctor Enric Bufill. Alguns especialistes coincideixen a afirmar que aquests factors ambientals podrien consistir en un virus que actués sobre individus genèticament predisposats.

Les primeres descripcions patològiques de l'esclerosi múltiple són degudes a Charcot, neuròleg francès i mestre de Sigmund Freud. Des d'aleshores les estadístiques demostren que la incidència és més alta als països del nord d'Europa i a Nord-amèrica. En canvi, és rara al Japó i als països de més al sud o als tròpics.

A les regions on la prevalença supera els 50 casos per 100.000 habitants, és una de les malalties més freqüents del sistema nerviós, i la principal causa d'invalidesa entre les persones joves, juntament amb els traumatismes cranials o medul·lars. Igualment, les dones sem-

blen més propenses a adquirir l'esclerosi múltiple, en una proporció de 4 a 1, respecte als homes.

L'inici de l'esclerosi múltiple pot ser tan lleu com un senzill formigueig a les mans. Amb tot, els símptomes inicials poden ser molt variables i la majoria de vegades desapareixen al cap de pocs dies o setmanes. La tomografia axial informatitzada (TAI) i molt millor la resonància magnètica, permeten de confirmar la natura desmielinitzant de la lesió i avaluar amb bastant d'aproximació les extensions de les lesions.

A banda tractar la simptomatologia de les persones afectades i d'animar-les a continuar desenvolupant la seva tasca habitual tant com els sigui possible, poca cosa més poden fer els metges per a guarir aquesta malaltia inguarible, afirma el doctor Bufill.

Actualment l'Associació d'Esclerosi Múltiple (AEM), creada a Barcelona en 1981, prova de resoldre moltes de les problemàtiques d'aquests malalts i dels seus familiars. "S'ha de tenir en compte que moltes vegades aquesta malaltia

afecta persones joves que tenen la responsabilitat de tirar endavant una família. Això provoca greus problemes, i no sols a l'afectat, sinó també a la família. En aquests casos, la manca de recursos econòmics a la llar s'ajunta amb la fatiga física i psicològica que implica el fet de tenir un malalt d'aquestes característiques a casa", manifesta Rosa Maria Estrany, sots-presidenta de l'AEM.

Els membres de l'AEM es queixen de la falta de suport de l'administració. "Són persones que necessiten una atenció multidisciplinària des del primer moment de la diagnosi. Aquesta atenció no els la pot pas donar el metge de la Seguretat Social, perquè es necessiten centres especialitzats, com els que hi ha a la resta d'Europa, on són atesos de les complicacions diverses que provoca aquesta malaltia, i on també els ensenyen algunes pautes de comportament per a ajudar-los, tant a ells com a la família" comenta Rosa Maria Estrany.

Alfred Montserrat Nebot